

วจนกรรมที่ปรากฏในจดหมายของคนฆ่าตัวตาย

SPEECH ACTS USED IN SUICIDE NOTES

ธีรภัทร คำทิง*, ภาควิชาภาษาไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Theerapat Khumting, Pakpoom Sookcharoen*

ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

Department of Thai, Faculty of Humanities, Naresuan University.

*Corresponding author, e-mail: theerapat_khumting@hotmail.com

Received: 4 February 2021; **Revised:** 27 April 2021; **Accepted:** 10 June 2021

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวจนกรรมที่ปรากฏในจดหมายของคนฆ่าตัวตาย เก็บข้อมูลจากจดหมายของคนฆ่าตัวตายที่มีการเผยแพร่และนำเสนอในเว็บไซต์ข่าวออนไลน์ ได้แก่ <https://www.thairath.co.th>, <https://www.khaosod.co.th> และ <https://www.dailynews.co.th> ตั้งแต่ พ.ศ. 2560-2563 รวมจำนวนทั้งสิ้น 48 ฉบับ วิเคราะห์ข้อมูลตามแนวคิดวจนกรรมของจอห์น อาร์ เซอร์ล ผลการศึกษาพบว่า ในจดหมายของคนฆ่าตัวตายมีการใช้วจนกรรม 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) วจนกรรมกลุ่มบอกกล่าว ประกอบด้วย วจนกรรมการบอกเล่า 2) วจนกรรมกลุ่มชี้แนะ ประกอบด้วย วจนกรรมการขอร้อง วจนกรรมการสั่งสอน วจนกรรมการปรารภ 3) วจนกรรมกลุ่มแสดงความรู้สึก ประกอบด้วย วจนกรรมการขอโทษ วจนกรรมการขอบคุณ วจนกรรมการตำหนิ วจนกรรมการอ้อลา วจนกรรมการให้กำลังใจ วจนกรรมการอวยพร วจนกรรมการแสดงความสิ้นหวังและท้อแท้ วจนกรรมการแสดงความรัก เมื่อพิจารณาการใช้วจนกรรมในภาพรวมพบว่ามีปรากฏวจนกรรมในจดหมายฆ่าตัวตายทั้งสิ้น 133 ถ้อยคำ ซึ่งปรากฏวจนกรรมกลุ่มแสดงความรู้สึกมากที่สุด 65 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 48.87 รองลงมาคือ วจนกรรมกลุ่มชี้แนะ 37 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 27.82 และวจนกรรมกลุ่มบอกกล่าวปรากฏน้อยที่สุด 31 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 23.31

คำสำคัญ: วจนกรรม จดหมาย การฆ่าตัวตาย

Abstract

This research aims to study speech acts found in suicide notes. The data has been compiled from suicide notes reported by online news website, namely <https://www.thairath.co.th>, <https://www.khaosod.co.th>, <https://www.dailynews.co.th> between 2017 and 2020, totaling 48 items. The data analysis is conducted based on speech acts theory of Searle (1976). The results prove that speech acts in suicide notes can be divided into three groups as follows: 1) assertives, for example, informing; 2) directives, for instance, requesting, instructing and desiring; 3) expressives, for example, apologizing, thanking, complaining, expressing condolences, encouraging, wishing, depressing, and caring. In overall,

133 phrases of speech acts are used in suicide notes. of those, expressives are mostly found at 65 phrases, accounting for 48.87%, followed by 37 phrases of directives, accounting for 27.82% and 31 phrases of representatives, accounting for 23.31%.

Keywords: Speech Acts, Notes, Suicide

บทนำ

การฆ่าตัวตายเป็นการที่บุคคลทำร้ายตนเองด้วยวิธีการใดก็ตามด้วยความสมัครใจ โดยมีเจตนาให้ตนเองเสียชีวิต โดยอาจประสบผลสำเร็จในการกระทำนั้นหรือไม่ก็ได้ องค์การอนามัยโลกได้รายงานว่าการฆ่าตัวตายเพิ่มสูงขึ้นจากเดิมในช่วง 45 ปีที่ผ่านมา พบอัตราการฆ่าตัวตายเพิ่มขึ้นร้อยละ 60 และพยากรณ์ว่าภายใน พ.ศ. 2563 บุคคลที่จะฆ่าตัวตายจะมีจำนวนปีละ 1.5 ล้านราย โดยเฉพาะประเทศที่พัฒนาแล้วและพบว่าการฆ่าตัวตายเป็นสาเหตุของการตายในสิบอันดับแรก [1] สำหรับประเทศไทยในรอบ 3 ปีที่ผ่านมา มีอัตราการฆ่าตัวตายเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง พ.ศ. 2560 มีอัตราการฆ่าตัวตายประมาณ 603,000 ราย พ.ศ. 2561 มีอัตราการฆ่าตัวตายประมาณ 632,000 ราย และพ.ศ. 2562 มีอัตราการฆ่าตัวตายประมาณ 664,000 ราย [2]

การฆ่าตัวตายมีสาเหตุมาจากสภาพแวดล้อมที่ผู้ตายประสบและปัญหาจากตัวผู้ตายเอง สามารถจำแนกสาเหตุการฆ่าตัวตายได้ 4 ประเภท ได้แก่ การฆ่าตัวตายแบบเห็นแก่ประโยชน์ของผู้อื่น ซึ่งเกิดจากการที่บุคคลมีความผูกพันกับกลุ่มหรือสังคมมากเกินไป จนกระทั่งยอมเสียสละชีวิตของตนเพื่อผลประโยชน์หรือการคงอยู่ของกลุ่ม การฆ่าตัวตายแบบยึดตนเอง คือการที่บุคคลมีความยึดติดกับตนเองมาก แต่มีความผูกพันกับกลุ่มหรือสังคมน้อยเกินไป จึงทำให้ขาดความยับยั้งชั่งใจจนมีโอกาสเสี่ยงกับการฆ่าตัวตาย มักพบในสังคมสมัยใหม่รวมทั้งกลุ่มคนว่างงานและผู้สูงอายุเพศชาย การฆ่าตัวตายจากการที่ไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงทางลบ เช่น วิกฤตเศรษฐกิจ หรือการเปลี่ยนแปลงทางบวก เช่น การถูกลีลาตัดเตอรืรางวัลใหญ่ และการฆ่าตัวตายจากการควบคุมที่มากเกินไปของสังคม ทำลายความหวังที่มีในอนาคต ผู้ที่ฆ่าตัวตายในกลุ่มนี้มักได้แก่ ทาส นักโทษ และผู้ป่วยจิตเวชที่รักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาล [3]

ในปัจจุบันสังคมไทยยังคงเผชิญหน้ากับผลกระทบของภาวะวิกฤตทั้งภายในและภายนอกประเทศที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วเป็นผลให้พฤติกรรมของคนในสังคมเปลี่ยนแปลงไป การเจริญเติบโตทางโครงสร้างพื้นฐานของสังคม เทคโนโลยี ค่านิยมแบบวัตถุนิยม ล้วนส่งผลต่อความเป็นอยู่ของคนในสังคมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เมื่อต้องเผชิญกับวิกฤตที่เกิดขึ้น ทำให้ผู้คนบางส่วนไม่สามารถปรับตัวและไม่สามารถแก้ไขปัญหาหรือวิกฤตที่เข้ามาได้ ส่งผลกระทบโดยตรงต่อประชากรทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิตอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ นำมาซึ่งปัญหาความเครียด ภาวะซึมเศร้าสู่การฆ่าตัวตาย ซึ่งปัญหาสำคัญในอันดับต่อมา ที่ประเทศไทยนำเสนอข่าวการฆ่าตัวตายที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะแหล่งข่าวออนไลน์ที่นำเสนอถึงเหตุจูงใจในการฆ่าตัวตาย นอกจากนี้ยังได้นำเสนอจดหมายของคนฆ่าตัวตาย ดังตัวอย่างเพื่อความต่อไปนี

“...พ่อขอโทษลูก ๆ ที่ทำเรื่องแบบนี้ เนื่องจากพ่อคบหน้าสาวมา 3 ปี หน้าสาวนอกใจพ่อ ลูกช่วยจัดงานศพให้พ่อด้วย จัดไม่ต้องใหญ่ จัดแบบเรียบง่าย เงินค่าชายที่ดินของป้ายังติดอยู่ ส่วนรถยนต์พ่อได้วานให้คนไปผ่อนต่อแล้ว...”

“...ผมเอาเมียผมไปด้วย ผมขอโทษ ผมรักเมียผมมาก แต่เมียผมทำกับผมได้ ผมยอมตายถ้าเมียผมไม่มี ชู้ ผมทำดีที่สุดแล้ว ตายดีกว่าอยู่...”

จากตัวอย่างข้างต้น เป็นถ้อยคำที่ผู้ตายต้องการสื่อสารให้บุคคลอื่นทราบภายหลังที่ตนเองตาย โดยการสื่อสารผ่านจดหมายแสดงให้เห็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับผู้ตายได้อย่างชัดเจนทั้งปัญหาที่ผู้ตายประสบอันเป็นเหตุให้ผู้ตายคิดฆ่าตัวตาย ความต้องการของผู้ตาย ทั้งหมดเป็นเจตนาของผู้ตายที่ต้องการกล่าวเพื่อให้บุคคลอื่นรับรู้ ถือเป็นการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมาย แนวคิด ที่บ่งบอกหรือแฝงไปด้วยเจตนาต่าง ๆ ในการสื่อสาร ที่เรียกว่า วจนกรรม (Speech Act) [4] นอกจากนี้ทรงธรรม อินทจักร [5] กล่าวว่า วจนกรรมเป็นเจตนาที่แท้จริงของผู้พูด ซึ่งในถ้อยคำอาจมีเจตนาที่หลากหลาย เช่นเดียวกับบอมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ [6] ได้กล่าวถึงวจนกรรมว่า หมายถึง การกระทำโดยเจตนาของผู้พูด แสดงออกในรูปของคำพูด เช่น คำสั่ง ขอร้อง ขอโทษ ขอร้อง

จากที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาวจนกรรมที่ปรากฏในจดหมายของคนฆ่าตัวตาย โดยใช้แนวคิดวจนกรรมเป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งผลการศึกษาก็จะแสดงให้เห็นถึงเจตนาต่าง ๆ ที่แฝงอยู่ในถ้อยคำในจดหมายของคนฆ่าตัวตาย ทำให้ทราบถึงเจตนาของผู้ตาย รวมถึงอารมณ์ความรู้สึกของผู้ตาย และเรื่องราว เหตุการณ์ที่ผู้ตายประสบผ่านถ้อยคำที่ผู้ตายได้เขียนไว้ในจดหมาย อันเป็นเหตุจูงใจที่นำมาซึ่งการฆ่าตัวตายของผู้ตายต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาวจนกรรมที่ปรากฏในจดหมายของคนฆ่าตัวตาย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. แหล่งข้อมูล

ศึกษาจดหมายของคนฆ่าตัวตายที่มีการเผยแพร่และนำเสนอในเว็บไซต์ข่าว หนังสือพิมพ์ออนไลน์ ได้แก่ <https://www.thairath.co.th>, <https://www.khaosod.co.th> และ <https://www.dailynews.co.th> เนื่องจากเป็นแหล่งข่าวที่ได้รับความนิยมจากผู้อ่านทั่วไป [7]

2. วิธีการเก็บข้อมูล

2.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดวจนกรรม

2.2 เก็บข้อมูลจากจดหมายของคนฆ่าตัวตายที่มีการเผยแพร่และนำเสนอในเว็บไซต์ข่าวออนไลน์ ได้แก่ <https://www.thairath.co.th>, <https://www.khaosod.co.th> และ <https://www.dailynews.co.th> โดยการพิมพ์คำว่า “จดหมายฆ่าตัวตาย” ในช่องค้นหาเบื้องต้นของแต่ละแหล่งข้อมูล ซึ่งมีเกณฑ์การเลือกข้อมูลดังนี้

1) เลือกข้อมูลที่เป็นจดหมายของคนฆ่าตัวตายฉบับเต็มและมีการเผยแพร่ในเนื้อหาแล้วเท่านั้น พบทั้งสิ้น 48 ฉบับ

2) เป็นข้อมูลช่วง พ.ศ. 2560 - พ.ศ. 2563 ซึ่งถือเป็นข้อมูลในปัจจุบัน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์ข้อมูลที่จะสะท้อนให้เห็นถึงบริบทของสังคมไทยในปัจจุบัน

2.3 รวบรวมถ้อยคำที่ปรากฏในจดหมายของคนฆ่าตัวตาย โดยบันทึกถ้อยคำในจดหมายที่บ่งบอก วจนกรรม

3. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์วจนกรรมที่ปรากฏในจดหมายของคนฆ่าตัวตายที่ได้จากการศึกษา รวบรวมข้อมูล ในเนื้อความของจดหมาย โดยวิเคราะห์ข้อมูลตามแนวคิดของจอห์น อาร์ เซอร์ล [4] ซึ่งจำแนกกลุ่มวจนกรรมตามเจตนาของผู้ส่งสารออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มบอกกล่าว (Assertive) กลุ่มชี้แนะ (Directive) กลุ่มผูกมัด (Commissive) กลุ่มแสดงความรู้สึก (Expressive) และกลุ่มแถลงการณ์ (Declaration) ในลักษณะการเขียนเชิงพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical Descriptive)

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยที่ปรากฏในจดหมายของคนฆ่าตัวตายจำนวน 48 ฉบับ ปรากฏการใช้วจนกรรมาจำนวน 11 วจนกรรมา ซึ่งสามารถจำแนกเป็น 3 กลุ่มตามเกณฑ์ของจอห์น อาร์ เซอร์ล [4] ได้แก่ วจนกรรมากลุ่มบอกกล่าว วจนกรรมากลุ่มชี้หน้า วจนกรรมากลุ่มแสดงความรู้สึก รายละเอียด ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ความถี่ของประเภทวจนกรรมาที่ปรากฏในจดหมายของคนฆ่าตัวตาย

ประเภทวจนกรรมา	จำนวน	ร้อยละ
1. วจนกรรมากลุ่มบอกกล่าว	31	23.31
2. วจนกรรมากลุ่มชี้หน้า	37	27.82
3. วจนกรรมากลุ่มแสดงความรู้สึก	65	48.87
รวม	133	100.00

จากตารางข้างต้นปรากฏวจนกรรมาในจดหมายฆ่าตัวตายทั้งสิ้น 133 ถ้อยคำ พบว่าวจนกรรมากลุ่มแสดงความรู้สึกมากที่สุดปรากฏ 65 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 48.87 รองลงมาคือ วจนกรรมากลุ่มชี้หน้าปรากฏ 37 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 27.82 และวจนกรรมากลุ่มบอกกล่าวน้อยที่สุดปรากฏ 31 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 23.31 รายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. วจนกรรมากลุ่มบอกกล่าว

วจนกรรมาบอกกล่าว (Assertives) เป็นการใช้ถ้อยคำที่เน้นให้เห็นว่าผู้ส่งสารเชื่อในความจริงเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ และความเป็นไปที่เกิดขึ้นรอบ ๆ ตัว จึงต้องการบอกเล่าข้อมูลดังกล่าวเพราะเห็นว่าผู้รับสารยังไม่ทราบหรือความจริงนั้นจะเป็นประโยชน์ต่อผู้รับสาร ดังนั้นวจนกรรมาบอกกล่าวจึงเป็นการกล่าวถ้อยคำเพื่อบอกเล่าถึงสภาพของสิ่งต่าง ๆ [4] จากการศึกษาค้นคว้าจดหมายของคนฆ่าตัวตายปรากฏวจนกรรมาบอกกล่าว 1 วจนกรรมาได้แก่ วจนกรรมาบอกเล่า ปรากฏ 31 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 23.31 รายละเอียด ดังต่อไปนี้

1.1 วจนกรรมาการบอกเล่า

วจนกรรมาการบอกเล่าเป็นการใช้ถ้อยคำของผู้ตายที่กล่าวถึงเรื่องราวหรือข้อเท็จจริงที่เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตนเอง รวมถึงประสบการณ์หรือเหตุการณ์ที่ผู้ตายได้กระทำและเผชิญมา จากการศึกษาค้นคว้าของคนฆ่าตัวตาย พบการบอกเล่า 2 ประเด็น ได้แก่ การบอกปัญหาในชีวิต การบอกข้อมูลของตนเอง รายละเอียด ดังต่อไปนี้

1.1.1 การบอกปัญหาในชีวิต

การบอกปัญหาในชีวิตเป็นวจนกรรมาที่ผู้ตายใช้ถ้อยคำบอกเจตนาในการเขียนเพื่อเล่าประสบการณ์หรือสิ่งที่ผู้ตายได้เผชิญ ซึ่งเห็นว่าสิ่งนั้นเป็นอุปสรรคในการดำเนินชีวิตของผู้ตาย อันเป็นเหตุจูงใจให้ผู้ตายตัดสินใจฆ่าตัวตาย เพื่อให้ผู้อ่านได้รับรู้ถึงข้อมูล ซึ่งอาจเป็นข้อมูลที่ผู้อ่านยังไม่ทราบหรือทราบอยู่แล้วจากการศึกษาพบว่า ในจดหมายของคนฆ่าตัวตาย มีการบอกปัญหาในชีวิตของผู้ตาย 4 ประเด็น คือ ปัญหาด้านการดำเนินชีวิต ปัญหาด้านสุขภาพ ปัญหาด้านความสัมพันธ์ ปัญหาด้านการทำงาน รายละเอียด ดังต่อไปนี้

1) ปัญหาด้านการดำเนินชีวิต

ตัวอย่างที่ 1 “...เมื่อคืนเราปรึกษากันแล้วว่า เราจะไปไหนก็ต้องไปด้วยกัน เพราะเจ้าหน้าที่ตามจะทำร้ายเอา เป็นหนี้หลายแสนบาท พ่อช่วยไปหลายแสนแล้วก็ไม่พอ เลยต้องปรึกษากันว่าจะทำแบบไหน xxx บอกพ่อว่า เราไม่มีทางไปแล้ว ก็ต้องเอาแบบนี้ละ...”

จากตัวอย่างที่ 1 พบว่า ผู้ตายมีการบอกปัญหาที่นำไปสู่การฆ่าตัวตาย เนื่องจากถูกคุกคามจากเจ้าหน้าที่ คือการโดนเจ้าหน้าที่ตามทำร้าย ไม่มีความปลอดภัยในการดำเนินชีวิต เนื่องจากไม่สามารถชดใช้หนี้ได้ตามจำนวนเงินที่ยืมมา และไม่สามารถหาทางออกได้ จึงเห็นว่าการฆ่าตัวตายทำให้หลบเจ้าหน้าที่ได้

ตัวอย่างที่ 2 “...ไม่เกี่ยวกับเรื่องการเรียน มันเกี่ยวกับเพื่อนในห้องถูกแกล้ง เคยแกล้งจนถึงทุกวันนี้ ผมทนไม่ไหวจริง ๆ เลยจะจบชีวิตตนเอง...”

จากตัวอย่างที่ 2 พบว่า ผู้ตายมีการบอกปัญหาที่นำไปสู่การฆ่าตัวตาย เนื่องจากไม่สามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนได้ ซึ่งโดนเพื่อนในห้องเรียนแกล้งเป็นประจำ จนผู้ตายทนไม่ไหวกับการกระทำดังกล่าว จึงทำให้ต้องฆ่าตัวตาย

2) ปัญหาด้านสุขภาพ

ตัวอย่างที่ 3 “...ป่วยเป็นโรคร้ายความดันโลหิตสูง เส้นเลือดในสมองปริแตกชัดเจน ด้านหลังข้างซ้าย รุมเร้าทรมาน สุขภาพอ่อนแรงข้างซ้ายไม่แข็งแรงเหมือนแต่ก่อนมา ทำงานให้กับครอบครัวไม่ได้...”

จากตัวอย่างที่ 3 พบว่า ผู้ตายมีการบอกปัญหาที่นำไปสู่การฆ่าตัวตาย เนื่องจากผู้เขียนมีปัญหาด้านสุขภาพ ร่างกายไม่แข็งแรง เนื่องจากเจ็บป่วยจากการเป็นโรค มีการระบุอาการไว้อย่างชัดเจน ทำให้ผู้ตายไม่สามารถที่จะทำงานหาเลี้ยงครอบครัวได้ดังเช่นที่เคยทำมา จึงทำให้ต้องฆ่าตัวตาย

3) ปัญหาด้านความสัมพันธ์

ตัวอย่างที่ 4 “...พ่อขอโทษลูก ๆ ที่ทำเรื่องแบบนี้ เนื่องจากพ่อคบหน้าสาวมา 3 ปี หน้าสาวนอกใจพ่อ ลูกช่วยจัดงานศพให้พ่อด้วย...”

จากตัวอย่างที่ 4 พบว่า ผู้ตายมีการบอกปัญหาที่นำไปสู่การฆ่าตัวตาย เนื่องจากผู้ตายมีปัญหาด้านความสัมพันธ์ คือ ผิดหวังในความรัก ซึ่งผู้ตายถูกคนที่คบหาอยู่นอกใจ ทำให้รับไม่ได้กับเรื่องดังกล่าวที่เกิดขึ้นจนต้องฆ่าตัวตาย

4) ปัญหาด้านการทำงาน

ตัวอย่างที่ 5 “...เราถูกแต่ไม่ถูก เราใช่แต่ไม่ใช่ ที่ตัดสินใจทำแบบนี้ ไม่ได้ขัดแย้งกับใคร หน่วยงานราชการเป็นแบบนี้เสมอ แก้อะไรไม่ได้ มีทั้งเด็กนาย เด็กกู เสมอ ...”

จากตัวอย่างที่ 5 พบว่า ผู้ตายมีการบอกปัญหาที่นำไปสู่การฆ่าตัวตาย เนื่องจากผู้ตายไม่ได้รับความเท่าเทียมจากหน่วยงานราชการที่ผู้ตายปฏิบัติงานอยู่ ผู้ตายได้กล่าวถึงสิ่งที่ผู้ตายกระทำว่าถูกหรือใช่ แต่ผู้ตายถูกตัดสินว่าสิ่งที่ผู้ตายกระทำมันผิดหรือไม่ใช่ ซึ่งผู้ตายมองว่าเป็นความปกติของหน่วยงานราชการที่ไม่มี ความเท่าเทียม ไม่ได้ตัดสินจากความถูกต้อง แต่ตัดสินจากความสัมพันธ์ของบุคคลที่มีต่อกัน ซึ่งปรากฏผ่านข้อความ “เด็กนาย เด็กกู”

1.1.2 การบอกข้อมูลตนเอง

การบอกข้อมูลตนเองเป็นเป็นวัจนกรรมที่ผู้ตายใช้ถ้อยคำบอกเจตนาในการเขียนเพื่อบอกข้อมูลของตนเอง ให้ผู้พบเห็นการตายของผู้ตายได้รับทราบว่าผู้ตายเป็นใคร ซึ่งข้อมูลประกอบด้วย ชื่อ นามสกุลจริงของผู้ตาย สถานะภาพทางสังคมของผู้ตาย และข้อมูลทรัพย์สินของผู้ตาย โดยใช้ภาษาที่มีความเป็นทางการ เช่นคำว่า “ข้าพเจ้า” “ดิฉัน” ดังต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 6 “...ข้าพเจ้า xxx ขอโทษด้วยนะคะ ตัดสินใจทำแบบนี้เพราะทำอะไรก็มีแต่คนเห็นแก่ตัว ขอโทษเจ้าหน้าที่ด้วย ไม่ต้องสับสนอะไร เพราะว่า xxx ไม่มีพี่น้องที่ไหนเลย...”

ตัวอย่างที่ 7 “...ข้าพเจ้านาย xxx เป็นบุคคลเร่ร่อนไม่มีญาติพี่น้อง ต้องการจับชีวิตความเป็นคนไม่ต้องการมีชีวิตอีกต่อไป...”

ตัวอย่างที่ 8 “...ดิฉัน xxx หากผู้ใดพบเห็นทั้ง 3 ชีวิต ขอให้ท่านดำเนินการตามเห็นสมควร เพราะดิฉันและลูกไม่มีญาติพี่น้อง ขอขอบคุณ ขอให้ท่านมีความสุข ความเจริญ ทั้งตัวท่านและครอบครัว หากเป็นไปได้ขอเก็บหรือเผาพร้อมกัน 3 ชีวิตค่ะ เพราะพวกเราต้องการอยู่ด้วยกัน รกทะเบียน xxx เป็นของ ธ.ธนชาติ...”

จากตัวอย่างที่ 6, 7 พบว่า ผู้ตายมีการบอกข้อมูลของตนเองในจดหมาย ได้แก่ ชื่อ – นามสกุล และบอกสถานะภาพในสังคมของตนเอง และบอกข้อมูลทรัพย์สินของตนเอง ซึ่งพบว่า ผู้ตายที่มีการบอกกล่าวข้อมูลของตนเองเป็นบุคคลที่ไม่มีญาติ จึงต้องการบอกข้อมูลของตนเองเพื่อให้ผู้พบเห็นทราบว่าตนเองเป็นใคร โดยใช้คำว่า “ข้าพเจ้า” ในตัวอย่างที่ 6, 7 และคำว่า “ดิฉัน” ในตัวอย่างที่ 8 ซึ่งเป็นคำสรรพนามแทนตนเอง ถือเป็นภาษาในระดับทางการ สื่อให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้ตายกับผู้พบเห็นการตายโดยที่ผู้ตายไม่ทราบว่าผู้ใดจะเป็นผู้พบเห็น

2. วจนกรรมกลุ่มชี้้นำ

กลุ่มชี้้นำ (Directive) เป็นการใช้ถ้อยคำที่แสดงถึงความพยายามของผู้ส่งสารที่ต้องการให้ผู้รับสารกระทำการบางอย่างตามความต้องการของผู้ส่งสาร ซึ่งมีน้ำหนักของถ้อยคำแตกต่างกันขึ้นอยู่กับสถานภาพทางสังคมและความสัมพันธ์ระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสาร [4] จากการศึกษาจดหมายของคนฆ่าตัวตายปรากฏวจนกรรมกลุ่มชี้้นำ 3 วจนกรรม ได้แก่ วจนกรรมการขอร้อง วจนกรรมการสั่งสอน วจนกรรมการปรารภณา ปรากฏทั้งสิ้น 37 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 27.82 รายละเอียด ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ความถี่ของประเภทวจนกรรมกลุ่มชี้้นำ

ประเภทวจนกรรม	จำนวน	ร้อยละ
1. วจนกรรมการขอร้อง	30	81.08
2. วจนกรรมการสั่งสอน	4	10.81
3. วจนกรรมการปรารภณา	3	8.11
รวม	37	100.00

จากตารางข้างต้นพบวจนกรรมกลุ่มชี้้นำในจดหมายฆ่าตัวตายทั้งสิ้น 37 ถ้อยคำ พบวจนกรรมการขอร้องมากที่สุดปรากฏ 30 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 81.08 รองลงมาคือ วจนกรรมการสั่งสอนปรากฏ 4 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 10.81 และวจนกรรมการปรารภณาน้อยที่สุดปรากฏ 3 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 8.11รายละเอียด ดังต่อไปนี้

2.1 วจนกรรมการขอร้อง

วจนกรรมการขอร้องเป็นการใช้ถ้อยคำของผู้ตาย เพื่อต้องการกระตุ้นให้ผู้อื่นปฏิบัติตามคำขอหรือให้ความช่วยเหลือตามความประสงค์ของผู้ตาย จากการศึกษาจดหมายของคนฆ่าตัวตายปรากฏวจนกรรมการขอร้อง 30 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 81.08 สามารถจำแนกได้ 5 ประเด็น ได้แก่ ขอร้องเรื่องจัดการศพ ขอร้องให้ดูแลคนที่รัก ขอร้องให้จัดการทรัพย์สินตนเอง ขอร้องให้ส่งข้อมูล ขอร้องให้ได้รับการอภัย รายละเอียด ดังต่อไปนี้

2.1.1 ขอร้องเรื่องจัดการศพ

ตัวอย่างที่ 9 “...ข้าพเจ้า นายxxx ได้กระทำการฆ่าตัวตายด้วยตนเอง ข้าพเจ้าไม่มีญาติ ไม่มีบ้าน ข้าพเจ้ามีแต่ความล้มเหลวและผิดหวัง ขอความกรุณาเจ้าหน้าที่มูลนิธิช่วยเผาศพให้ข้าพเจ้าด้วย เงินจำนวนนี้+โทรศัพท์ 2 เครื่อง และของในห้องทุกอย่าง ขอมอบให้แก่เจ้าหน้าที่มูลนิธิที่ช่วยเผาศพของข้าพเจ้า...”

จากตัวอย่างที่ 9 พบว่า ผู้ตายได้ขอร้องให้เจ้าหน้าที่มูลนิธิจัดการศพของตนเองโดยการเผา เนื่องจากผู้ตายไม่มีญาติ โดยปรากฏคำว่า “ขอความกรุณา” เป็นถ้อยคำแสดงถึงการขอร้อง

ตัวอย่างที่ 10 “...ขอโทษทุก ๆ คนที่ทำให้เกิดเรื่องแบบนี้ ยอยากให้ทุกคนให้อภัยในความรักของเราสองคน ที่ทำทุกอย่าง เราสองคนมีเหตุผล ขอโทษ พ่อ แม่ พี่ชาย ช่วยเก็บเราสองคนไว้ที่เดียวกัน เผาเราพร้อมกัน ทำบุญงานศพที่เดียวกัน รักทุกคนมาก อโหสิกรรมให้ด้วย เราสองคนไม่ได้หนีปัญหา แต่ที่ทำแบบนี้เพราะอยากยอมรับความผิดที่เราสองคนได้ทำร่วมกัน...”

จากตัวอย่างที่ 10 พบว่า ผู้ตายได้ขอร้องให้ญาติจัดการศพของตนเองและคนรักให้จัดพิธีในสถานที่เดียวกัน และทำการฃาปนกิจพร้อมกัน โดยปรากฏคำว่า “ช่วย” เป็นถ้อยคำแสดงถึงการขอร้อง

2.1.2 ขอร้องให้ดูแลคนที่รัก

ตัวอย่างที่ 11 “...สุดที่รักที่แต่ก่อนรักกันมาก แต่เดี๋ยวนีเปลี่ยนไปมาก หนูขอโทษสำหรับทุกสิ่งทุกอย่าง ผ่ากถูก ๆ ด้วยนะ...”

จากตัวอย่างที่ 11 พบว่า ผู้ตายได้ขอร้องให้สามีดูแลลูกของตนเอง โดยปรากฏคำว่า “ผ่าก” เป็นถ้อยคำแสดงถึงการขอร้อง

2.1.3 ขอร้องให้จัดการทรัพย์สินตนเอง

ตัวอย่างที่ 12 “...จ่ายค่าห้องด้วยเงินขายของ ช่วยหน่อยนะ ไม่มีใครแล้ว...”

จากตัวอย่างที่ 12 พบว่า ผู้ตายได้ขอร้องให้นำเงินที่ได้จากการขายของไปจ่ายค่าห้องเช่า โดยปรากฏคำว่า “ช่วย” เป็นถ้อยคำแสดงถึงการขอร้อง พร้อมกับเน้นย้ำให้ผู้อ่านปฏิบัติตามคำขอร้องของตนเองด้วยการชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นที่ต้องขอร้องว่า “ไม่มีใครแล้ว”

2.1.4 ขอร้องให้ส่งข้อมูล

ตัวอย่างที่ 13 “...เรียนเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง หรือท่านที่พบร่างของผม กรุณาโทรติดต่อภรรยาผม ชื่อ xxx เบอร์โทร xxx ที่อยู่ xxx และผมต้องกราบขอภัยที่มาใช้สถานที่แห่งนี้กระทำให้สิ่งเลว ๆ ไม่เป็นมงคลนี้ เพราะผมหาที่อื่นที่เหมาะสมไม่ได้ กราบขอภัย...”

จากตัวอย่างที่ 13 พบว่า ผู้ตายได้ขอร้องให้ผู้ที่เกี่ยวข้องหรือท่านที่พบร่างผู้ตาย ให้ติดต่อภรรยาของผู้ตายให้ทราบโดยได้ให้ข้อมูลของภรรยาไว้อย่างชัดเจน ทั้งชื่อ เบอร์โทรศัพท์ และที่อยู่ ทั้งนี้เนื่องจากผู้ตายต้องการให้ติดต่อภรรยาได้และให้ภรรยาทราบถึงการตายของตน โดยปรากฏคำว่า “กรุณา” เป็นถ้อยคำแสดงถึงการขอร้อง

2.1.5 ขอร้องให้ได้รับการอภัย

ตัวอย่างที่ 14 “...กราบขอโทษทุกคน ขออโหสิกรรมให้แก่ข้าพเจ้าด้วย ทำการอันใดแก่ทุกท่านด้วยตอนนี้ ข้าพเจ้าไม่รู้จะเดินไปทางไหน คิดไปหมดไม่พบแสงสว่างอะไรเลย พาดรอบครัวเดือดร้อนเฉพาะภรรยาซึ่งไม่รู้เรื่องด้วยเลย ต้องมาเดือดร้อนไปด้วย ข้าพเจ้าพบจุดจบแล้ว ขอให้อภัยโทษให้กับข้าพเจ้าด้วย ทุกสิ่งเป็นภาพลวงตา ตายไปเอาอะไรไปไม่ได้...”

จากตัวอย่างที่ 14 พบว่า ผู้ตายได้ขอให้คนในครอบครัวไม่ถือโทษต่อการกระทำของผู้ตายที่ได้กระทำไป โดยปรากฏถ้อยคำ “ขออโหสิกรรมให้แก่ข้าพเจ้าด้วย” อีกทั้งยังเน้นย้ำขอร้องในตอนท้ายให้อภัยโทษแก่ตนเอง พร้อมกล่าวถึงเหตุว่าตนเองได้ทำให้ครอบครัวเดือดร้อน โดยปรากฏถ้อยคำ “ขอให้อภัยโทษให้กับข้าพเจ้าด้วย”

2.2 วัจนกรรมการสั่งสอน

วัจนกรรมการสั่งสอนเป็นการใช้ถ้อยคำของผู้ตาย เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจหรือหรือสามารถพิจารณาด้วยตนเองว่าควรกระทำหรือไม่ควรกระทำ ซึ่งผู้ตายเห็นว่าสิ่งนั้นเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน อันจะนำไปสู่ความเหมาะสมต่อไป จากการศึกษาจดหมายของคนฆ่าตัวตายปรากฏวัจนกรรมการสั่งสอน 4 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 10.81 ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 15 “...ขอร้องให้พิมพ์เอกสารนี้แจกจ่าย เพื่อประชาชนจะได้ทราบและเรียกร้องสิทธิของตัวเอง **ขอให้ลูกเอื้อเพื่อเกื้อกูลกัน** ขอให้หลานเป็นคนดี ขอให้ชมรม xxx รักกันตลอดไป ฝากลา ป.200 ด้วย...”

จากตัวอย่างที่ 15 พบว่า ผู้ตายได้กล่าวแสดงการสั่งสอนให้ลูกเอื้อเพื่อเกื้อกูลกัน ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้ตายมุ่งหวังให้ลูกปฏิบัติและเห็นว่าหากลูกปฏิบัติตามคำสอน การกระทำดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อลูกในอนาคต จะทำให้ลูกอยู่ได้ด้วยช่วยเหลือซึ่งกันและกันในตอนที่ผู้ตายได้จากไปแล้ว

2.3 วัจนกรรมการปรารภ

วัจนกรรมการปรารภเป็นการใช้ถ้อยคำของผู้ตาย เพื่อสื่อให้ผู้อ่านเข้าใจและรับรู้ถึงความคิดความตั้งใจของผู้ตายที่ปรารภให้เกิดสิ่งๆ ที่ตนเองต้องการในอนาคต จากการศึกษาจดหมายของคนฆ่าตัวตายปรากฏ วัจนกรรมการปรารภ 3 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 8.11 ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 16 “...กราบเท้าพ่อและแม่ที่รักและเคารพ ชีวิตนี้ลูกคงมาได้แค่นี้ขอโทษที่ตัดสินใจแบบนี้ แต่ครั้งนี้คงเป็นครั้งสุดท้ายที่ต้องทุกขใจเพราะลูกคนนี้ ชาตินี้คงไม่มีบุญได้ทดแทนบุญคุณพ่อและแม่ ขอโหสิกรรมจากพ่อและแม่และทุก ๆ คนที่เข้ามาในชีวิต **เกิดชาติหน้าฉันใด ขอให้เกิดมาเป็นลูกพ่อและแม่ครับ** อย่าได้โทษใครที่ลูกตัดสินใจแบบนี้ ขอโทษนะครับ รักและคิดถึงเสมอ...”

จากตัวอย่างที่ 16 พบว่า ผู้ตายปรารภที่จะเกิดเป็นลูกพ่อกับแม่อีกครั้งในชาติต่อไป โดยใช้ถ้อยคำ “ขอให้” เพื่อแสดงความมุ่งหวังให้ผู้อ่านรับรู้ เห็นถึงความตั้งใจ และความปรารถนาของผู้ตายที่จะให้เหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นกับผู้ตายในอนาคต

3. วัจนกรรมกลุ่มแสดงความรู้สึก

วัจนกรรมกลุ่มแสดงความรู้สึก (Expressive) เป็นถ้อยคำที่บ่งบอกถึงอารมณ์ ความรู้สึกและทัศนคติของผู้ส่งสารที่มีต่อผู้รับสารหรือสิ่งๆ ที่อยู่ในบริบทรอบข้าง ซึ่งถ้อยคำกลุ่มนี้จะมีหน้าที่แตกต่างจากวัจนกรรมกลุ่มอื่น ๆ เนื่องจากวัจนกรรมกลุ่มนี้จะมุ่งเน้นให้ผู้อื่นทราบว่าผู้พูดชอบ ไม่ชอบ ชื่นชมในตัวผู้ฟังหรือสิ่งต่าง ๆ โดยผู้พูดไม่มี ความประสงค์ให้ผู้ฟังกระทำการสิ่งใด [4] จากการศึกษาจดหมายของคนฆ่าตัวตายปรากฏวัจนกรรมกลุ่มชั้นนำ 7 วัจนกรรม ได้แก่ วัจนกรรมการขอโทษ วัจนกรรมการขอบคุณ วัจนกรรมการตำหนิ วัจนกรรมการอ้ออ่า วัจนกรรมการให้กำลังใจ วัจนกรรมการอวยพร วัจนกรรมการแสดงความสิ้นหวังและท้อแท้ วัจนกรรมการแสดงความรัก ปรากฏทั้งสิ้น 65 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 48.87 รายละเอียด ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3 ความถี่ของประเภทวัจนกรรมกลุ่มแสดงความรู้สึก

ประเภทวัจนกรรม	จำนวน	ร้อยละ
1. วัจนกรรมการขอโทษ	16	24.62
2. วัจนกรรมการขอบคุณ	7	10.76
3. วัจนกรรมการตำหนิ	9	13.85
4. วัจนกรรมการอ้ออ่า	8	12.31
5. วัจนกรรมการให้กำลังใจ	1	1.54
6. วัจนกรรมการอวยพร	3	4.62
7. วัจนกรรมการแสดงความสิ้นหวังและท้อแท้	14	21.54
8. วัจนกรรมการแสดงความรัก	7	10.76
รวม	65	100.00

จากตารางข้างต้นพบวจนกรรملุ่มแสดงความรู้สึกในจดหมายฆ่าตัวตายทั้งสิ้น 65 ถ้อยคำ พบวจนกรรมาการขอโทษมากที่สุดปรากฏ 16 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 24.62 รองลงมาคือ วจนกรรมาการแสดงความ สิ้นหวังและท้อแท้ ปรากฏ 14 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 21.54 วจนกรรมาการตำหนิ ปรากฏ 9 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 13.85 วจนกรรมาการอ้าลา ปรากฏ 8 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 12.31 วจนกรรมาการขอบคุณปรากฏเท่ากับวจนกรรมา การแสดงความรัก ปรากฏ 7 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 10.76 วจนกรรมาการอวยพรปรากฏ 3 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 4.62 ตามลำดับ และวจนกรรมาการให้กำลังใจน้อยที่สุดปรากฏ 1 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 1.54 รายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 วจนกรรมาการขอโทษ

วจนกรรมาการขอโทษเป็นการใช้ถ้อยคำของผู้ตาย เพื่อแสดงความรู้สึกขอโทษที่ผู้ตายได้กระทำให้ผู้อื่น เป็นทุกข์ เสียประโยชน์ หรือทำให้เกิดผลเสียขึ้น โดยที่ผู้ตายรู้ว่าส่วนหนึ่งเกิดจากตนเอง ถ้อยคำที่แสดงถึงการขอ โทษคือคำว่า ขอโทษ ตามด้วยสิ่งที่ผู้ตายได้กระทำให้ผู้อื่นเป็นทุกข์ เสียประโยชน์ หรือทำให้เกิดผลเสียขึ้น จากการศึกษาจดหมายของคนฆ่าตัวตายปรากฏวจนกรรมาการขอโทษ 16 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 24.62 ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 17

“...ขอโทษทุกสิ่งทุกอย่างที่ทำให้เสียใจ เขาไม่คิดว่าจะมีวันนี้ รัก xxx นะ เขาทำให้แล้วนะ...”

จากตัวอย่างที่ 17 พบว่า ผู้ตายแสดงการขอโทษ โดยใช้ถ้อยคำ “ขอโทษ” เป็นคำแสดงถึงการขอโทษ ซึ่งเป็นการกล่าวขอโทษถึงการกระทำของผู้ตายโดยรวมที่ทำให้บุคคลอื่นรู้สึกเป็นทุกข์ โดยใช้คำว่า “ทุกอย่างที่ทำให้เสียใจ” แสดงให้เห็นถึงความรู้สึกผิดของผู้ตายและตระหนักยิ่งว่าตนเองเป็นต้นเหตุดังกล่าว

3.2 วจนกรรมาการขอบคุณ

วจนกรรมาการขอบคุณเป็นการใช้ถ้อยคำของผู้ตาย เพื่อต้องการแสดงความขอบคุณบุคคลอื่นที่ได้กระทำ สิ่งที่เป็นประโยชน์ให้ผู้ตาย ถ้อยคำที่แสดงถึงความขอบคุณคือคำว่า ขอขอบคุณ ตามด้วยสิ่งที่ผู้ตายได้รับประโยชน์ จากการกระทำของผู้อื่น หรือปรากฏในส่วนท้ายของจดหมาย จากการศึกษาจดหมายของคนฆ่าตัวตายปรากฏ วจนกรรมาการขอบคุณ 7 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 10.76 ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 18 “...ไม่ต้องโทษตัวเองนะ ที่เราทำแบบนี้ไม่เกี่ยวกับใครทั้งสิ้น ขอขอบคุณเพื่อน ๆ นะ ที่อยู่ ด้วยกันมาตลอด ที่คอยให้กำลังใจ ทั้งกลุ่ม xxx หรือแก๊งค์ xxx หรือแม้แต่เพื่อนคนอื่น ๆ...”

จากตัวอย่างที่ 18 พบว่า ผู้ตายแสดงการขอบคุณเพื่อนของผู้ตาย โดยใช้ถ้อยคำ “ขอบคุณ” เป็นคำแสดง ถึงการขอบคุณ และขยายความด้วยการกระทำของเพื่อนผู้ตายที่กระทำประโยชน์ต่อผู้ตายตอนที่ยังมีชีวิตอยู่ คือ การให้กำลังใจผู้ตายมาตลอด

ตัวอย่างที่ 19 “...ถ้ามีความจำเป็นต้องเอารถคันนี้ไปไว้ที่สถานีตำรวจ ผมขอฝากของทุกอย่างภายใน รถไว้กับครู xxx ก่อน จนกว่าภรรยาของผมที่อยู่พิษณุโลกจะมารับกลับไป ขอขอบคุณมากครับ...”

จากตัวอย่างที่ 19 พบว่า ผู้ตายแสดงการขอบคุณผู้ที่กระทำธุระให้กับผู้ตาย โดยใช้ถ้อยคำ “ขอบคุณ” เป็นคำแสดงถึงการขอบคุณในตอนท้ายของจดหมาย ซึ่งเป็นการขอบคุณเนื่องจากผู้ตายได้ขอร้องให้บุคคลอื่น กระทำสิ่งที่ผู้ตายได้ปรารถนาตามเนื้อความก่อนหน้า คือ “ผมขอฝากของทุกอย่างภายในรถไว้กับครู xxx จนกว่า ภรรยาของผมที่อยู่พิษณุโลกจะมารับกลับไป”

3.3 วจนกรรมาการตำหนิ

วจนกรรมาการตำหนิเป็นการใช้ถ้อยคำของผู้ตาย เพื่อแสดงความรู้สึกในแง่ลบของผู้ตายต่อการกระทำ ที่เกิดขึ้น ทั้งการกระทำที่เกิดจากผู้อื่นหรือการกระทำที่เกิดจากตนเอง จนผู้ตายรับไม่ได้กับการกระทำดังกล่าว

จากการศึกษาจดหมายของคนฆ่าตัวตายปรากฏว่าจำนวนกรรมการดำเนิน 9 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 13.85 สามารถจำแนกได้ 2 ประเด็น ได้แก่ การดำเนินตนเอง และการดำเนินผู้อื่น รายละเอียด ดังต่อไปนี้

3.3.1 การดำเนินตนเอง

ตัวอย่างที่ 20 “...จดหมายนี้อาจเป็นจดหมายฉบับสุดท้ายของตัวข้าพเจ้า ข้าพเจ้าไม่เคยโทษใคร ความผิดของทั้งหมด ข้าพเจ้าขอรับไว้เองทุกการกระทำของข้าพเจ้า ก่อนอื่นต้องขอภัยในแม่กับป้าที่เลี้ยงมา ลูกเป็นคนล้มเหลวทุกอย่างด้วยตัวของลูกเอง ลูกไม่โทษใคร ตอนนี้นี้ลูกคนนี้รู้สึกแย่ในทุก ๆ เรื่อง ล้มเหลวทุก ๆ อย่าง แทบไม่มีทางออก ทั้งหมดคือความผิดลูกเอง ทำเองทุกอย่าง ผากแม่ดูแลเด็ก ๆ ด้วย...”

จากตัวอย่างที่ 20 พบว่า ผู้ตายได้ดำเนินตนเอง โดยปรากฏถ้อยคำ “ลูกเป็นคนล้มเหลวทุกอย่าง ด้วยตัวของลูกเอง” แสดงถึงการยอมรับในความผิดพลาดของตนเองและความรู้สึกผิดต่อการกระทำของตนเอง อีกทั้งยังเน้นย้ำดำเนินตนเองว่าสิ่งที่เกิดขึ้นผู้ตายได้กระทำคนเดียวด้วยถ้อยคำ “ทั้งหมดคือความผิดลูกเอง ทำเองทุกอย่าง” การดำเนินตนเองดังกล่าวเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นจนทำให้ผู้ตายรับตนเองไม่ได้ นำไปสู่การฆ่าตัวตาย

3.3.2 การดำเนินผู้อื่น

ตัวอย่างที่ 21 “...แม่จะทำอะไรจะคิดถึงความรู้สึกคนอื่นด้วยนะ ไม่ใช่ยึดอารมณ์ของตัวเองเป็นหลัก ใจเขาใจเราแม่ ลาก่อน...”

จากตัวอย่างที่ 21 พบว่า ผู้ตายได้ดำเนินแม่ของตนเอง โดยแสดงความรู้สึกในแง่ลบหรือเห็นต่างต่อการกระทำของแม่ โดยปรากฏถ้อยคำแสดงถึงการดำเนินซึ่งเกิดจากความรู้สึกที่ไม่ดีของผู้ตายต่อการกระทำดังกล่าวคือ “ไม่ใช่ยึดอารมณ์ของตัวเองเป็นหลัก”

3.4 วิจารณ์กรรมการอำลา

วิจารณ์กรรมการอำลาเป็นการใช้ถ้อยคำของผู้ตาย เพื่อกล่าวลาผู้อื่น ปรากฏในส่วนท้ายจดหมายเพื่อจบการสนทนา ซึ่งเป็นการกล่าวลาโดยตรงหรือเป็นการระบุเหตุการณ์หรือการกระทำในอนาคตที่อาจเกิดขึ้นเกี่ยวเนื่องจากการจากลา จากการศึกษาค้นคว้าของคนที่ฆ่าตัวตายปรากฏว่าวิจารณ์กรรมการอำลา 8 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 12.31 ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 22 “...พี่รัก xxx พี่ทำผิด พี่ตบตี xxx เพราะรัก เพราะหึงหวง พี่ขอ xxx ให้ xxx อย่าไปรักใคร่ นอกจากพี่ พี่ขอลา...”

จากตัวอย่างที่ 22 พบว่า ผู้ตายกล่าวอำลาแฟนสาว โดยใช้ถ้อยคำ “พี่ขอลา” เป็นคำกล่าวอำลาโดยตรงในส่วนท้ายของจดหมาย

ตัวอย่างที่ 23 “...พี่ขอบคุณเพื่อน ๆ นะ ที่อยู่ด้วยกันมาตลอด ที่คอยให้กำลังใจ ทั้งกลุ่ม xxx หรือแก๊งค์ xxx หรือแม้แต่เพื่อนคนอื่น ๆ และก็เพื่อนที่สนิทที่สุดอย่าง xxx และ xxx หรือแม้แต่ตา ถ้ามีโอกาสก็ไว้เจอกันใหม่ นะทุกคน ด้วยความเคารพ ...”

จากตัวอย่างที่ 23 พบว่า ผู้ตายกล่าวอำลา โดยปรากฏถ้อยคำ “ถ้ามีโอกาสก็ไว้เจอกันใหม่ นะทุกคน” ในส่วนท้ายของจดหมายก่อนจบบทสนทนา แสดงเหตุการณ์ที่ผู้ตายได้เห็นว่าอาจเกิดขึ้นในอนาคตหลังจากการจากลา

3.5 วิจารณ์กรรมการให้กำลังใจ

วิจารณ์กรรมการให้กำลังใจเป็นการใช้ถ้อยคำของผู้ตาย เพื่อต้องการเปลี่ยนสภาพจิตใจของผู้อ่านให้มีความเชื่อมั่นในตนเองในการเผชิญกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นภายหลัง ซึ่งเป็นการแสดงความรู้สึกของผู้เขียนที่ต้องการให้ผู้อ่านมีกำลังใจและรู้สึกดีขึ้น จากการศึกษาค้นคว้าของคนที่ฆ่าตัวตายปรากฏว่าวิจารณ์กรรมการให้กำลังใจ 1 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 1.54 ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 24 “...ทั้งนี้ก็ขอภัยเพื่อน ๆ ที่กำลังใกล้สอบด้วยนะ สู้ ๆ ละ ทำให้เต็มที่...”

จากตัวอย่างที่ 24 พบว่า ผู้ตายกล่าวให้กำลังใจผู้อ่าน โดยใช้ถ้อยคำ “สู้ ๆ ละ ทำให้เต็มที่” เป็นคำให้กำลังใจของผู้ตายที่ต้องการให้ผู้อ่านรู้สึกดีและเชื่อมั่นในตนเองกับการสอบที่จะมาถึง

3.6 วัจนกรรมการอวยพร

วัจนกรรมการอวยพรเป็นการใช้ถ้อยคำของผู้ตาย ระบุเป็นการกระทำหรือเหตุการณ์ที่เป็นประโยชน์ซึ่งผู้ตายมุ่งหวังให้เกิดขึ้นกับผู้อ่านด้วยความจริงใจ โดยใช้คำกริยา “ขอ” ตามด้วยการกระทำหรือเหตุการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน จากการศึกษาจดหมายของคนฆ่าตัวตายปรากฏวัจนกรรมการอวยพร 3 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 4.62 ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 25 “...ถึง xxx แม่ขอโทษ ขอให้หนูเรียนให้จบเพื่อตัวเอง ขอให้หนูโชคดี เจอคนที่ดี ๆ นะลูก รักพี่ให้มาก ๆ ...”

จากตัวอย่างที่ 25 พบว่า ผู้ตายกล่าวอวยพรให้ลูก โดยใช้ถ้อยคำ “ขอให้หนูเรียนให้จบเพื่อตัวเอง ขอให้หนูโชคดี เจอคนที่ดี ๆ นะลูก” ซึ่งถ้อยคำดังกล่าวหากเกิดขึ้นกับผู้อ่านจะได้รับประโยชน์ โดยผู้ตายใช้คำว่าขอ และตามด้วยสิ่งที่เป็นประโยชน์อันต้องการให้เกิดขึ้นกับลูกสาว

3.7 วัจนกรรมการแสดงความสิ้นหวังและท้อแท้

วัจนกรรมการแสดงความสิ้นหวังเป็นการใช้ถ้อยคำของผู้ตายที่มีเจตนาบ่งบอกอารมณ์หรือความรู้สึกสิ้นหวังและท้อแท้กับเหตุการณ์หรือสภาวะปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้ตาย จนผู้ตายไม่สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ จึงไม่สามารถรับได้กับสิ่งดังกล่าว เป็นเหตุให้ผู้ตายคิดฆ่าตัวตาย มักปรากฏถ้อยคำ เช่น ไม่ไหว ไม่รู้ หหมดหนทาง ในเนื้อความจดหมาย จากการศึกษาจดหมายของคนฆ่าตัวตายปรากฏวัจนกรรมการแสดงความสิ้นหวังและท้อแท้ปรากฏ 14 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 21.54 ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 26 “...กราบขอโทษทุกคน ขอโหสิกรรมให้แก่ข้าพเจ้าด้วย ทำการอันใด แก่ทุกท่าน ด้วยตอนนี้ ข้าพเจ้าไม่รู้จะเดินไปทางไหน คิดไปหมดไม่พบแสงสว่างอะไรเลย...”

จากตัวอย่างที่ 26 พบว่า ผู้ตายแสดงแสดงความสิ้นหวังและท้อแท้จนไม่สามารถหาวิธีที่จะดำเนินชีวิตได้ต่อไป โดยใช้ถ้อยคำ “ไม่รู้” และ “ไม่พบ” เป็นคำแสดงถึงการไร้แนวทางและสิ้นหวังในชีวิต

3.8 วัจนกรรมการแสดงความรัก

วัจนกรรมการแสดงความรักเป็นการใช้ถ้อยคำของผู้ตายที่มีเจตนาบ่งบอกอารมณ์หรือความรู้สึกรักของผู้ตายให้ผู้อื่นได้รับรู้ถึงความรักที่มีให้บุคคลนั้น มักเป็นการใช้คำในระดับที่ไม่เป็นทางการและปรากฏใช้คำว่ารัก โดยตรง จากการศึกษาจดหมายของคนฆ่าตัวตายปรากฏวัจนกรรมการแสดงความรัก 7 ถ้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 10.76 ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 27 “...ขอโทษด้วยที่ทำแบบนี้ ให้เธอโหสิกรรมให้ด้วย พาไปงานเจดีย์สมใจแล้วนะ ขอขอบคุณทุกอย่างที่ผ่านมา รักนะ xxx ฉันรักเธอ...”

จากตัวอย่างที่ 27 พบว่า ผู้ตายแสดงความรักต่อคู่รักโดยการใช้ถ้อยคำบอกรักในภาษาระดับที่ไม่เป็นทางการ เพื่อให้คู่รักรู้สึกและเข้าถึงเจตนาที่ผู้ตายต้องการสื่อถึงผู้รับได้อย่างง่าย ซึ่งเป็นความรู้สึกที่ผู้ตายมีเจตนาต้องการให้คู่รักทราบก่อนตาย

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาวัจนกรรมที่ปรากฏในจดหมายของคนฆ่าตัวตาย สะท้อนให้เห็นเจตนาของผู้ตายที่ต้องการสื่อสารให้บุคคลอื่นทราบเกี่ยวกับเรื่องราว เหตุการณ์ที่ผู้ตายได้เผชิญ รวมถึงสภาพจิตใจ ความรู้สึกของผู้ตายก่อน

ตายว่ารู้สึกเช่นไร อันเชื่อมโยงทำให้ทราบถึงสาเหตุที่ทำให้ผู้ตายคิดฆ่าตัวตาย ซึ่งผู้ตายมีความมุ่งหวังหลักให้บุคคลอื่นรับรู้และเข้าใจถึงสิ่งดังกล่าวก่อนตาย สรุปและอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นกระบวนการสื่อสารของคนฆ่าตัวตาย ซึ่งผู้ตายมีการใช้วัจนกรรมที่หลากหลาย เพื่อที่จะให้การสื่อสารนั้นสำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์ที่สื่อสารผ่านการเขียนจดหมาย วัจนกรรมที่ปรากฏมากที่สุดคือ วัจนกรรมกลุ่มแสดงความรู้สึก ปรากฏวัจนกรรมการขอโทษ วัจนกรรมการแสดงถึงการสิ้นหวังและท้อแท้ วัจนกรรมการตำหนิ วัจนกรรมการอ้อล่า วัจนกรรมการขอขอบคุณ วัจนกรรมแสดงความรัก วัจนกรรมการอวยพร วัจนกรรมการให้กำลังใจ ตามลำดับ เหล่านี้ล้วนแสดงออกผ่านถ้อยคำในจดหมายที่แสดงความรู้สึกของผู้ตายที่อัดอั้นอยู่ภายในใจต่อบุคคลรอบข้าง แต่ไม่สามารถแสดงหรือบอกกล่าวให้ผู้อื่นทราบตอนยังมีชีวิตอยู่ ดังที่จอห์น อาร์ เซอร์ล [4] ได้กล่าวถึงวัจนกรรมว่าเป็นถ้อยคำที่บ่งบอกถึงอารมณ์ ความรู้สึกและทัศนคติของผู้ส่งสารที่มีต่อผู้รับสารหรือสิ่งที่อยู่ในบริบทรอบข้าง

จากการปรากฏวัจนกรรมการขอโทษมากที่สุด สะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกของผู้ตายที่คิดเห็นว่าเป็นตัวเอง ผิด มองตนเองเป็นตัวปัญหา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนหรือเป็นทุกข์กับการกระทำของตนเอง โดยส่วนใหญ่จะปรากฏพร้อมกับวัจนกรรมการตำหนิที่ผู้ตายได้ตำหนิตนเองว่าเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดปัญหาขึ้นเกิดจากตัวผู้ตายและตนเองเป็นภาระของผู้อื่น จนเป็นเหตุให้ผู้ตายมองตนเองเป็นคนไร้ค่า ไม่มีประโยชน์ที่จะมีชีวิตอยู่ เกิดความสิ้นหวังและท้อแท้ เห็นประโยชน์ของการตายมากกว่าการมีชีวิตอยู่ ทำให้ขาดความยับยั้งชั่งใจ ซึ่งดังกล่าวล้วนเป็นวัจนกรรมกลุ่มแสดงความรู้สึกด้านลบ จนเป็นเหตุให้ฆ่าตัวตาย เป็นไปตามที่ เอมีล ดูร์กายม์ [3] ได้กล่าวไว้ว่า การฆ่าตัวตายเกิดจากการที่บุคคลมีความผูกพันกับกลุ่มหรือสังคมมากเกินไป จนกระทั่งยอมเสียสละชีวิตของตนเพื่อผลประโยชน์หรือการคงอยู่ของกลุ่ม

นอกจากนี้ในจดหมายของคนฆ่าตัวตายปรากฏวัจนกรรมกลุ่มชี้แนะซึ่งเป็นวัจนกรรมกลุ่มที่พบรองลงมา ปรากฏวัจนกรรมขอร้อง วัจนกรรมสั่งสอน และวัจนกรรมปรารถนา ตามลำดับ สะท้อนให้เห็นถึงความต้องการของผู้ตายที่ต้องการให้ผู้อื่นกระทำการสิ่งต่าง ๆ เพื่อตนเองและบุคคลที่ผู้ตายมีความผูกพันหลังจากการตายของตนเอง เนื่องจากผู้ตายมีความต้องการหรือมีความหวังใฝ่อยากให้สิ่งนั้นเกิดขึ้น แต่ไม่มีโอกาสที่จะกระทำด้วยตนเองได้ และในจดหมายของคนฆ่าตัวตายพบวัจนกรรมกลุ่มบอกล่าวพบน้อยที่สุด โดยปรากฏวัจนกรรมการบอกล่าวพปัญหาในชีวิตของผู้ตาย ได้แก่ ปัญหาด้านการดำเนินชีวิต ปัญหาด้านความสัมพันธ์ ปัญหาด้านสุขภาพ และปัญหา ด้านความสัมพันธ์ ผู้ตายเห็นว่าเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินชีวิตของผู้ตายและผู้ตายไม่สามารถรับปัญหาได้ ซึ่งผู้ตายเห็นว่าการตายจะสามารถแก้ไขปัญหาได้ สะท้อนให้เห็นความสามารถในการยับยั้งชั่งใจของผู้ตาย ยังพัฒนาได้ไม่เท่ากับด้านของอารมณ์ ทำให้ขาดความสามารถในการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งถือเป็นการเจ็บป่วยด้วยภาวะทางจิตเวช [8] จึงนำมาสู่การฆ่าตัวตาย และสอดคล้องกับอนุพงศ์ คำมา [9] ที่กล่าวว่าปัจจัยในการฆ่าตัวตายได้สำเร็จมาจากปัญหาในการดำเนินชีวิตและปัญหาความสัมพันธ์กับบุคคล

จากผลการศึกษาที่ได้กล่าวมาข้างต้นถือว่าเป็นข้อมูลอันเป็นประโยชน์ในการกำหนดแนวทางการป้องกันการฆ่าตัวตายได้เบื้องต้น เนื่องจากผลการศึกษาสะท้อนให้เห็นอารมณ์ ความรู้สึก รวมถึงเหตุการณ์ที่เป็นปัญหาต่อตัวผู้ตายที่ผู้ตายได้ประสบซึ่งถือเป็นปัจจัยในการฆ่าตัวตาย โดยข้อมูลทั้งหมดเป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตายได้กล่าวไว้ผ่านการเขียนจดหมายก่อนที่จะฆ่าตัวตาย อย่างไรก็ตามการศึกษาครั้งนี้เป็นเพียงการวิเคราะห์วัจนกรรมที่ปรากฏในจดหมายของคนฆ่าตัวตาย จึงทำให้เห็นเพียงวัจนกรรมที่สะท้อนเจตนาของผู้ตายเพียงเท่านั้น ควรมีการเน้นศึกษาลักษณะทางภาษาที่ปรากฏในจดหมายฆ่าตัวตายเพิ่มเติม เช่น ด้านการใช้คำศัพท์แสดงตัวตน และบ่งความรู้สึก และกลวิธีทางภาษา เนื่องจากจะทำให้ทราบถึงความคิด อารมณ์ และความรู้สึกของผู้ตายยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] World Health Organization. (2019). *World Report on Violence and Health*. Retrieved November 14, 2020, from https://www.who.int/violence_injury_prevention/violence/world_report/chapters/en/
- [2] กรมสุขภาพจิต. (2563). รายงานจำนวนฆ่าตัวตายของประเทศไทย. สืบค้นเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2563, จาก https://www.dmh.go.th/report/suicide/stat_prov.asp
- [3] Durkheim, E. (1897). *Suicide, a Study in Sociology*. London: Routledge.
- [4] Searle, J. R. (1969). *Speech Acts: An Essay in The Philosophy of Language*. Cambridge University Press.
- [5] ทรงธรรม อินทจักร. (2550). แนวคิดพื้นฐานด้านวจนปฏิบัติศาสตร์ (Fundamental Concept of Pragmatics). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- [6] อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2545). ภาษาในสังคมไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [7] สมาคมผู้ผลิตข่าวออนไลน์. (2563). รายงานสถิติผู้เข้าชมเว็บไซต์ข่าวออนไลน์ในประเทศไทยของสมาชิกสมาคมผู้ผลิตข่าวออนไลน์ โดยทรูฮิตส์ (truehits). สืบค้นเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2563, จาก https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=2794699237425406&id=1449592935269383
- [8] Cavanagh J. T., Carson A. J., Sharpe M., Lawrie S. M. (2003). Psychological Autopsy Studies of Suicide: A Systematic Review. *Psychological Medicine*, 33(3), 395-405.
- [9] อนุพงศ์ คำมา. (2556). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการฆ่าตัวตายสำเร็จ : กรณีศึกษาจังหวัดสุโขทัย. *วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย*, 58(1), 3-16.